



Міністерство освіти і науки України

Державний заклад  
«Південноукраїнський національний педагогічний  
університет імені К. Д. Ушинського»  
кафедра політичних наук і права  
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

VIII ВСЕУКРАЇНСЬКА  
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА  
КОНФЕРЕНЦІЯ

# СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:

ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ  
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ

30 квітня 2024 р.

м. Одеса

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД  
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ  
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»  
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА  
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**VIII ВСЕУКРАЇНСЬКА  
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:  
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ  
РЕСУРСІВ**

*30 квітня 2024 року*



**м. Одеса**

УДК 321(477)(063)  
С 91

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради  
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний  
університет імені К. Д. Ушинського»  
(№ 17 від 27 червня 2024 року)

**Організаційний комітет конференції:**

**Наумкіна С. М.** – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

**Музиченко Г. В.** – доктор політичних наук, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

**Гедікова Н. П.** – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

**Проноза І. І.** – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

**Каменчук Т. О.** – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

С 91

**Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів** : матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 30 квітня 2024 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2024. 300 с.

## ЗМІСТ

**СЕКЦІЯ 1. ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА УКРАЇНИ:  
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

<b>Бабарикіна Надія</b>	ПУБЛІЧНА ДИПЛОМАТІЯ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА	8
<b>Бабенко Артем</b>	РОЛЬ ЯПОНІЇ У ПІДТРИМЦІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	11
<b>Бабіна Валентина</b>	ОСНОВНІ ПИТАННЯ ПРИ ЗБЕРЕЖЕННІ ДЕМОКРАТИЧНОГО РЕЖИМУ	13
<b>Бадер Антон</b>	ОСНОВНІ ЗАГРОЗИ СУЧАСНОЇ ВІЙНИ ТА ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА УКРАЇНИ	17
<b>Барановський Фелікс</b>	ГІБРИДНІ ЗАГРОЗИ ДЛЯ ДЕМОКРАТИЧНИХ ПОЛІТИЧНИХ СИСТЕМ	19
<b>Бахметьєв Андрій</b>	ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ У ВИБОРЧИХ КАМПАНІЯХ ЗАХІДНИХ КРАЇН	22
<b>Вовк Світлана</b>	ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОТИДІЇ ІНФОРМАЦІЙНІЙ АГРЕСІЇ РОСІЇ	24
<b>Воронцов Віталій</b>	ДЕЛІБЕРАТИВНИЙ ПРОЦЕС У ПОЛІТИЦІ ГРОМАД (ЗА ПОГЛЯДАМИ Г'Ю БАТЧЕРА)	28
<b>Гедікова Наталя</b>	ДЕРЖАВНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ І ТЕРИТОРІАЛЬНА ЦІЛІСНІСТЬ ДЕРЖАВИ ЯК ОБ'ЄКТ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.	30
<b>Головко Альона, Лавренко Дар'я Горло Наталя</b>	ПОЛІТИЧНИЙ РЕЖИМ УКРАЇНИ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ РОЛЬ ПРОАКТИВНОЇ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ПОЗИЦІЇ У СУЧАСНИХ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСАХ В УКРАЇНІ	32 35
<b>Калашлінська Марина</b>	МЕДІАЦІЯ ЯК МЕТОД ВИРІШЕННЯ ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ: ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ	39
<b>Козловська Людмила</b>	ВИМУШЕНА МІГРАЦІЯ (ПЕРЕДИСЛОКАЦІЯ) ВМС ЗСУ 2014 РОКУ ЯК ЛАНКА В ПОСЛІДОВНОСТІ ПОДІЙ ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	42
<b>Козьмініх Альона</b>	ЗАБОРОНА ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ	45
<b>Кондратова Маргарита</b>	СТАЛИЙ РОЗВИТОК В ПОЛІТИЧНИХ ВІДНОСИНАХ СУЧАСНОЇ ДЕМОКРАТІЇ	47
<b>Малишко Богдан</b>	ОСОБЛИВОСТІ ДИЗАЙН-МИСЛЕННЯ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ	49
<b>Мамонтова Елла</b>	СПЕЦИФІКА СПІВРОБІТНИЦТВА ЄС ТА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	51
<b>Манасарян Ашот</b>	РЕАЛІЗАЦІЯ ПОЛІТИКО-ІМІДЖЕВОЇ ФУНКЦІЇ В ПОЛІТИЧНОМУ БЛОГ-ДИСКУРСІ	54
<b>Медведєва Світлана, Вагіна Олена</b>	ВПЛИВ ГЕОПОЛІТИЧНОГО ЧИННИКА НА ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	56
<b>Меженська Олена</b>	ЗБРОЙНЕ НАСИЛЛЯ & ПОЛІТИЧНИЙ ЛАНДШАФТ: УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ	58
<b>Музиченко Ганна</b>	ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВІЙНИ	62
<b>Пашина Наталія, Овіннікова Раїса</b>	НЛП ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОЛІТИЧНОГО МАНПУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНОЮ СВІДОМІСТЮ	64

		4
<b>Проноза Інна, Старосуд Вадим</b>	СТРАТЕГІЇ ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІТИЧНОГО ПАБЛІК РІЛЕЙШНЗ В КОНТЕКСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІЙН	68
<b>Ростецька Світлана</b>	УКРАЇНСЬКІ БІЖЕНЦІ У ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ: ЗАГАЛЬНИЙ ПРОФІЛЬ ТА ВІДНОШЕННЯ	71
<b>Самуйлік Микола, Саєнко Ірина</b>	ПРОБЛЕМА ПОЛІТИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ВІЙНИ	73
<b>Свекла Костянтин</b>	ПОЛІТИЧНА РЕКЛАМА ТА ЇЇ РИЗИКИ	76
<b>Ситникова Анна, Чепік-Трегубенко Ольга</b>	ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ СУСПІЛЬСТВА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	78
<b>Скоробогатов Артем, Проноза Інна</b>	ІНФОРМАЦІЙНА ГІБРИДНА ВІЙНА: МЕТОДИ ТА СТРАТЕГІЇ ПРОТИДІЇ В СУЧАСНИХ ГЕОПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТАХ	81
<b>Стецюк Олександр</b>	ВРАЗЛИВІСТЬ УКРАЇНИ ДО МЕТОДІВ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ: ПОЛІТИЧНА СКЛАДОВА	83
<b>Тишкун Юрій</b>	ПЕРСПЕКТИВИ ПРОСТОРОВОВОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТІЇ В КОНТЕКСТІ ЗАГРОЗИ ТРЕТЬОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ	86
<b>Тодоров Ігор</b>	БЕЗПЕКОВІ ГАРАНТІЇ ЗАДЛЯ ПЕРЕМОГИ ТА РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	89
<b>Хафізова Емілія, Вагіна Олена</b>	ЛОБІЗМ: КОРУПЦІЯ ЧИ АДВОКАЦІЯ?	93
<b>Хмельников Єгор</b>	ПОЛІТИЧНИЙ ІНТЕРЕС ЗА ЦИФРОВОЇ ДОБИ	96
<b>Хорішко Лілія</b>	ДЕЯКІ АСПЕКТИ СПІВРОБІТНИЦТВА ЄС ТА УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ ЦИФРОВОГО ПЕРЕХОДУ	98
<b>Цаценко Олексій</b>	ГРОМАДЯНСЬКА АДВОКАЦІЯ В УМОВАХ ПОЛІТИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	100
<b>Цокур Євген, Чайка Ірина</b>	ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЕЛЕКТОРАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМА КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ	102
<b>Швець Світлана</b>	ВИКЛИКИ АДАПТАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ	105
<b>Щестюк Данило</b>	ДЕФОРМАЦІЇ ЛАНДШАФТУ ПАРТІЙНО-ПОЛІТИЧНИХ СИСТЕМ: ПРИЧИНИ І НАСЛІДКИ	107
<b>Юр'єв Антон</b>	ІНСТИТУТ ПРЕЗИДЕНТСТВА УКРАЇНИ В СИСТЕМІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ	109
<b>Яковлев Денис</b>	УКРАЇНСЬКИЙ СЕРЕДНІЙ КЛАС: ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ	111

## **СЕКЦІЯ 2. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ**

<b>Баймуратов Михайло, Кофман Борис</b>	ДО ПИТАННЯ ПРО ВИКОРИСТАННЯ СКЛАДОВОЇ ЛЮДИНОЦЕНТРИЗМУ В МІСЦЕВОМУ САМОВРЯДУВАННІ	116
<b>Бутирін Євген</b>	ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У СФЕРІ ЛІКВІДАЦІЇ НЕСАНКЦІОНОВАНИХ СМІТТЄЗВАЛИЩ	121
<b>Галушневська Катерина, Фролов Михайло</b>	ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ТА ТРАВМ ОТРИМАНИХ В РЕЗУЛЬТАТІ ВИКОНАННЯ ПРАЦІ	126
<b>Гук Ірина-Марія</b>	МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА ЯК ОСНОВА ДЛЯ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ	129
<b>Дерев'янкін Сергій</b>	ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ДОКАЗІВ ДОПУСТИМИМИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ	132

<b>Железков Андрій</b>	ФАКТОР ЕЛІТИ В СПЕКТРІ ПОЛІТИЧНИХ РЕЖИМІВ	136
<b>Кокорєв Олексій, Сокорчук Петро</b>	КОРУПЦІЯ ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ КРАЇНИ	138
<b>Коробкова Олена, Ніколаєва Майя</b>	ЗМІНИ В ЕНЕРГЕТИЧНІЙ ПОЛІТИЦІ УКРАЇНИ ЯК РЕЗУЛЬТАТ КЛІМАТИЧНО ЗУМОВЛЕНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС	140
<b>Кучеренко Денис</b>	ПОНЯТІЙНО-ПРАВОВЕ МИСЛЕННЯ У ДАВНЬОМУ РИМІ: ЗАКОН - ПИСАНИЙ РОЗУМ	144
<b>Малишенко Людмила</b>	ПРОТЕСТНА АКТИВНІСТЬ ЯК ФОРМА СУЧАСНОГО АБСЕНТЕЇЗМУ	148
<b>Наумкіна Світлана</b>	РИЗИКИ ФОРМУВАННЯ НОВИХ ФОРМ ТИСКУ ЯК ПРОЯВИ ЦИФРОВОГО ТОТАЛІТАРИЗМУ	150
<b>Новікова Катерина</b>	КАРАНІСТЬ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ЩО ПОСЯГАЮТЬ НА СУСПІЛЬНІ ВІДНОСИНИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ ТА ІНШОЇ ІНФОРМАЦІЇ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЄ ОБОРОНОЗДАТНІСТЬ ДЕРЖАВИ	153
<b>Осипова Світлана</b>	РІЗНОМАНІТТЯ МЕТОДОЛОГІЧНИХ ПІДХОДІВ ДО СУТНОСТІ, ПРИРОДИ І ЗМІСТУ ПОЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ	154
<b>Піскун Катерина, Проноза Інна</b>	СТВОРЕННЯ ЕФЕКТИВНИХ МЕХАНІЗМІВ КОНТРОЛЮ ЗА ДОТРИМАННЯМ ЗАКОНІВ	157
<b>Романенкова Аліна, Сіренко Оксана</b>	ПРОБЛЕМИ ВІДНОВЛЕННЯ ВТРАЧЕНИХ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	159
<b>Скриль Сергій</b>	ПРАВОСВІДОМІСТЬ СОЦІАЛЬНОЇ ЗГОДИ ЯК СКЛАДОВА ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАКОНОДАВСТВА	162
<b>Станко Андрій</b>	РОЛЬ НЮРНБЕРЗЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО ТРИБУНАЛУ В СТАНОВЛЕННІ ІДЕЇ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОСУДДЯ	164
<b>Трегуб Олександр</b>	РОЗМІНУВАННЯ ЯК ПРАВОВА КАТЕГОРІЯ: ВИТОКИ ДИСКУСІЇ	167
<b>Хілобок Даниїл, Середницька Інга</b>	ДЕЯКІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПРАВОСУДДЯ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	170
<b>Хлевнюк Тетяна</b>	ІННОВАЦІЙНІ ПОЛІТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЇХ РЕГУЛЮЮЧА ФУНКЦІЯ У СУСПІЛЬСТВІ	174
<b>Шевчук Яна</b>	ПЕРСПЕКТИВИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	176
<b>Шкандратов Максим</b>	РОЛЬ ПОЛІТИЧНИХ АКТОРІВ У ДОСЯГНЕННІ РОЗУМІННЯ І РЕАЛІЗАЦІЇ ЕФЕКТИВНИХ ПРОЕКТІВ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО РОЗВИТКУ	178
<b>Шупенько Віталій</b>	ГІБРИДНІ ПОЛІТИЧНІ РЕЖИМИ СУЧАСНОСТІ	181

### **СЕКЦІЯ 3. ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ**

<b>Bato Vladyslav</b>	THE FUTURE OF THE EU-UKRAINE RELATIONS: OPPORTUNITIES FOR THE SLOVAK ECONOMY	185
<b>Tascu-Stavre M., Pronoza I. I.</b>	POLITICAL AND ECONOMIC DYNAMICS OF EUROPEAN INTEGRATION: FROM THEORY TO PRACTICE	189
<b>Бакланова Олена</b>	ЕКОНОМІЧНІ ТА ПОЛІТИЧНІ ОБҐРУНТУВАННЯ ГОЛОДОМОРУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ У 1932- 1933 Р.Р.	192
<b>Гайдук Богдана,</b>	РОЗВИТОК ГІГ ЕКОНОМІКИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА	196

<b>Дорош Леся</b>	ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ УКРАЇНИ	
<b>Грудініна Діана</b>	ФІНАНСОВА ІНКЛЮЗІЯ ЯК АСПЕКТ РОЗВИТКУ УКРАЇНКИ	200
<b>Дибчук Людмила</b>	РОЛЬ ЦИФРОВОГО МАРКЕТИНГУ У ЗМІЦНЕННІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ	203
<b>Жильцов Георгій</b>	ПРАВОВЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ СТВОРЕННЯ ПРОЄКТІВ З АВТОНОМНОГО ВИРОБНИЦТВА ЕКОЛОГІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ З ВИКОРИСТАННЯМ ЕКОБІОТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ	207
<b>Макарець Світлана</b>	УГОДА МЕРІВ ЩОДО КЛІМАТУ ТА ЕНЕРГІЇ ЯК НАПРЯМ РЕГІОНАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНА–ЄС	210
<b>Обухіна Вікторія, Кіріліна Марина</b>	ВПЛИВ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ НА РІВЕНЬ ЖИТТЯ, БІДНІСТЬ, НЕРІВНІСТЬ	212
<b>Орлова Єлизавета, Кіріліна Марина</b>	ІНВЕСТИЦІЇ В ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ В УМОВАХ ВІЙНИ: ЯК БЕЗПЕРЕРВНА ОСВІТА МОЖЕ СТИМУЛЮВАТИ ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ УКРАЇНИ	215
<b>Полуяктова Ольга, Голубенко Олександра</b>	ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЯК ШЛЯХ ДО ОНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ	217
<b>Проноза Олександр</b>	ТРАНСНАЦІОНАЛЬНІ ПОЛІТИКО-ЕКОНОМІЧНІ СТРАТЕГІЇ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ: ІНТЕГРАЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ ДЛЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ	220
<b>Седляр Діана, Седляр Михайло</b>	ІНКЛЮЗИВНА МОДЕЛЬ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА ТРАДИЦІЙНІЙ МОДЕЛІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ	224
<b>Сілідусва Анна, Миголь Каріна Брезіцька О. В.,</b>	КОРПОРАТИВНА КУЛЬТУРА ТА РИНОК ПРАЦІ В УМОВАХ ВІЙНИ	227
<b>Узун Юлія, Коч Світлана</b>	ІНТЕГРАЦІЯ ТА ІННОВАЦІЇ В МІЖУРЯДОВИХ ВІДНОСИНАХ: РОЛЬ МІЖМІСЬКОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У ФОРМУВАННІ ГЛОБАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ	230
<b>Фролов Андрій</b>	ОРІЄНТИРИ ТАКСОНОМІЇ ДЛЯ РИНКУ ЗЕЛЕНИХ ОБЛІГАЦІЙ УКРАЇНИ	236
<b>Циганенко Ганна</b>	ВІДНОВЛЕННЯ ТА РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ В ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ	239
<b>Чекмарьов Олег</b>	ВІРТУАЛЬНА СОЦІАЛЬНА СПІЛЬНОТА ЯК ГОЛОВНИЙ СИСТЕМОТВОРЧИЙ ФАКТОР ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ	242
<b>СЕКЦІЯ 4. СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ РОЗВИТОК СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА</b>		245
<b>Белименко Ліляна</b>	МУЗИКА У ВИДОВИЩНО-ТЕАТРАЛІЗОВАНИХ ЗАХОДАХ ЯК КАТАЛІЗАТОР СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	
<b>Бєлозерцева Євгенія</b>	РОЗШИРЕННЯ РОЛІ ЦИФРОВОГО КАПІТАЛУ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО КОНФЛІКТУ В УКРАЇНІ	247



<b>Дорошенко Яна</b>	ГУМАНІТАРНІ ВИКЛИКИ УКРАЇНИ ПІД ТИСКОМ ВОЄННИХ ДІЙ 2024 РОКУ	251
<b>Загалевиц Валентина Марчак Тетяна</b>	СОЦІОКУЛЬТУРНІ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА УКРАЇНИ	253
<b>Зверов Володимир</b>	ЕТНІЧНІ ПИТАННЯ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ДЕМОКРАТІЙ	256
<b>Каменчук Тетяна</b>	ІНФОРМАЦІЙНА АГРЕСІЯ РОСІЇ. ПРОТИДІЯ УКРАЇНИ	258
<b>Кольцов Віталій</b>	ВПЛИВ ЦИВІЛІЗАЦІЙНОГО ФАКТОРУ НА ПРОЦЕСИ ДЕМОКРАТИЧНОЇ КОНСОЛІДАЦІЇ	263
<b>Крипчук Микола</b>	СПЕЦИФІКА ВІТЧИЗНЯНИХ ТЕАТРАЛЬНИХ ПЕРФОРМАНСІВ В УМОВАХ ВІЙНИ	266
<b>Лунгол Ольга</b>	РОЛЬ КІБЕРГІЄНИ У БЕЗПЕЦІ ТА РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	268
<b>Мельник Мирослава</b>	ГУМОР ЯК СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНИЙ ІНДИКАТОР У ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	270
<b>Нагурнова Наталя, Герасимчук Вікторія</b>	АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНІ ПРАКТИКИ В РОБОТІ З ПІДЛІТКАМИ, ЯКІ ПЕРЕЖИЛИ ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО	273
<b>Палінчак Микола</b>	НЕГАТИВНІ НАСЛІДКИ ВТЯГНЕННЯ РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ПОЛІТИКО-ПАРТІЙНІ ПРОТИСТОЯННЯ	276
<b>Петраков Микита</b>	ІСТОРІЯ ТА ПАМ'ЯТЬ У КОНТЕКСТІ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА: ВНУТРІШНІ ДИЛЕМИ ТА МІЖНАРОДНІ ВІДЛУННЯ	278
<b>Приходько Сергій</b>	ПРИНЦИПИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ БАГАТОСКЛАДОВОГО СУСПІЛЬСТВА	282
<b>Селіверстова Катерина, Тишкун Юрій</b>	СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ ТА НІДЕРЛАНДІВ ЯК ЧИННИК ПІДТРИМКИ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ	285
<b>Сергієнко Тетяна</b>	СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	287
<b>Старик Оксана</b>	СТАНОВЛЕННЯ СУЧАСНОГО СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНЦІВ В ПЕРІОД ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ	289
<b>Чекмарьова Лариса</b>	ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ЛЮДИНИ ЯК СКЛАДОВА СУЧАСНОГО ПОЛІТИКО-ПРАВОВОГО ПОРЯДКУ СУСПІЛЬСТВА	293
<b>Яковлева Лілія</b>	ПОЛІТИЧНИЙ ВИБІР У СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ ЯК УМОВА ЛЕГІТИМНОСТІ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ	295



include both the further development of European integration through new expansion and deepening of existing institutional ties, and changes in internal and external conditions that may affect the EU. Scenarios include the possibility of deeper integration in the areas of defense, energy and innovation, as well as challenges related to changes in the global political and economic environment.

Overall, the further integration of the European Union is a key element of its strategy to ensure peace, stability and prosperity in the region and beyond. It involves not only the expansion of membership, but also the improvement of internal mechanisms and adaptation to new challenges in the global world.

Thus, this article is aimed at a comprehensive analysis of the political and economic dynamics of European integration, combining theoretical approaches with practical research, which will contribute to a deeper understanding of this complex and multifaceted process.

#### Reference:

1. Kornienko V. O. Ukraine in Europe and the world. URL:<https://multimedia.posibnyky.vntu.edu.ua/mm/Ukraine-EU/txt/01.html>
2. Schchekin, GV Socialnaya teoriya i kadrovaya politika: monograph ya [Social theory and personnel policy: monograph]. MAUP, 2020. 576 p.
3. Report for Selected Countries and Subjects Official website of The International Monetary Fund. URL: <http://www.imf.org>

**Бакланова О. Г.,**  
кандидат економічних наук, доцент,  
доцент кафедри МЗЕДП  
Національний авіаційний університет  
Київ, Україна

### **ЕКОНОМІЧНІ ТА ПОЛІТИЧНІ ОБҐРУНТУВАННЯ ГОЛОДОМОРУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ У 1932-33 р.р.**

Політика більшовиків щодо етнічних меншин, які входили до складу Радянського Союзу, не була однозначною. Утворення в 1922 році СРСР із залишенням за кожною республікою права вільного виходу зі складу Союзу свідчить про початкову прийнятність багатонаціональності. Етнічні меншини користувалися пільговим режимом у ранньому Радянському Союзі. З 1923 року уряд почав проводити кампанію коренізації, яка заохочувала в етнічних

районах шкільну освіту, видання книг та ведення місцевого самоврядування рідною мовою, розвиток національної культури, просування корінних мешканців на керівні посади. Основною метою кампанії була нейтралізація націоналістичних сепаратистських рухів.

Згідно з переписом населення 1926 року, частка росіян та українців у населенні Радянського Союзу становила 53,1% та 21,3% відповідно, притім 41,9% та 43,8% мешкало у «хлібних» губерніях. Ця статистика показує, що українці були другою за чисельністю етнічною групою, але найчисленнішою в хліборобних губерніях. 23,2 мільйона етнічних українців проживали в Україні та ще 7,9 мільйона жили в Росії та Білорусі. У сільській місцевості етнічні українці проживали концентрованими громадами як усередині України, так і поза її межами.

Проте етнічна згуртованість містила загрозу політичної протидії, яка виявилася під час Громадянської війни, коли селяни активно підтримали національні рухи. Сталін у 1925 р. вказував, що «національне питання є по суті селянським питанням». Ця стурбованість посилилася, коли селяни, особливо в Україні, чинили сильний опір колективізації. Тому до осені 1932 р. політику коренізації було де-факто припинено.

Примусова колективізація, метою якої була ліквідація приватної власності та організація селян у великі колективні господарства, почалася наприкінці 1929 р. Якщо у 1927 р. відсоток колективізованих дворів становив лише 0,8%, то у 1937 р. він досяг 93,6% [1, с. 38]. Селяни не хотіли віддавати своє майно колгоспам, вони забивали, знищували або просто залишали колективну худобу. З 1929 по 1932 р. поголів'я коней скоротилося на 42%, великої рогатої худоби - на 40% [2, с. 70]. Найбільш заможні селяни, які активно опиралися, переслідувалися як куркулі. Під час кампанії розкуркулювання до Сибіру та інших віддалених районів було заслано близько двох мільйонів селян, з яких загинуло близько 500 тисяч [2, с. 72].

Перші повідомлення про можливий голод з'явилися в 1931 р., коли було зібрано 69,5 млн. тонн зерна, на 17% нижче врожаю 1930 р. в 83,5 млн. тонн. Але замість ослаблення жорсткої політики, яка викликала голод, уряд збільшив план хлібозаготівель на 20%: з 22,1 млн. тонн у 1930 р. до 26,6 млн. тонн у 1931р. Незважаючи на подальше зниження виробництва в 1932, заготівельні квоти залишалися високими, центральний уряд наполягав на їх виконанні [3].

Голодуючі селяни вимушено споживали насіннєвий матеріал. Колективізація та голод призвели до швидкої міграції з села до міст, де рівень життя був вищим. У 1930-х роках до міст мігрували понад 23 мільйони селян. Смертність від голоду почала швидко зростати до кінця 1932 і досягла піку у 1933 році. За різними оцінками, в сукупності по всіх регіонах, під час голодомору загинуло від 5 до 10,8 мільйона осіб [3], [4], [5].

Радянський Великий голод став одним із найбільших лих сучасної історії. Голод був особливо жорстоким в етнічних українських районах, щонайменше від 30 до 45% жертв були етнічними українцями. За оцінками, їх кількість склала від 2,6 млн [6] до 3,9 млн осіб [7]. Маркевич А., Н. Науменко, Н. Цянь доводять, що упереджене ставлення до українців пояснює до 77% смертей від голоду в Росії та Білорусі та понад 92% в Україні, і зазначають, що саме українська етнічна приналежність, а не адміністративні кордони Української республіки, мала значення для смертності від голоду [8]. Усього за два роки було знищено другу за чисельністю етнічну групу в Радянському Союзі, яка не змогла повністю відновитися до початку II Світової війни. З 1926 до 1939 р. р. чисельність українців у національному складі радянського населення скоротилася з 21,3% до 16,5%, у зернових районах вона знизилася з 43,8% до 37,1%.

Причини голоду та високої української смертності були і залишаються предметом численних дискусій. Р. Конквест стверджує, що голод був терором, навмисно розв'язаним радянською владою над українським селянством [4]. Українці були найбільшою етнічною групою з сильною груповою ідентичністю в зерновиробних регіонах. Вони мали історію конфронтації з більшовиками під час Громадянської війни і найбільш активно чинили опір радянським зусиллям щодо контролю над сільським господарством, яке становило майже половину ВВП. Вчені вважають переважними економічні обґрунтування голодомору, вказуючи, що режим прагнув позбавити українців можливості контролювати сільськогосподарське виробництво [8]. Дослідження вказують, що політичні чинники, не пов'язані з виробництвом зерна, не пояснюють українську смертність, і знаходять позитивну кореляцію між кількістю голодних смертей та часткою українського населення лише для «хлібних» регіонів.

Протилежна думка заперечує будь-яку упередженість проти українців, вказуючи, що голод був і за межами України. Дехто визнає, що українці мали більшу смертність від голоду, але не пов'язують це з державними репресіями. Натомість вони стверджують, що погана погода і політика, що передувала голоду, призвели до більшого зниження врожаю і вищої смертності в районах, населених українцями [3], [9].

Багато істориків заявляють, що ключовою причиною систематичних переслідувань був сильний опір колективізації серед етнічних українців [4],[5]. На думку Сталіна, селянам був потрібний «незабутній урок». Тому надмірна заготівля сільгосппродукції розглядалася як метод дисципліни селян, які навмисно занижують свої виробничі потужності [3]. Дослідження Н. Науменка документально підтверджує позитивний зв'язок між колективізацією та смертністю від голоду у розрізі районів України [10].

В серпні 1932 р., коли стало абсолютно зрозумілим, що запровадження квот на заготівлю призведе до жорстокого голоду, українські партійні керівники всіх рівнів висловилися проти такої політики. Сталін висловив побоювання, що радянський уряд «може втратити Україну» (цит. за [11]). У цьому побоюванні, на наш погляд, криється головна причина репресій. Втрата України була загрозою для існування самого Радянського Союзу, а націоналістичний фундамент робив ці побоювання цілком реальними. Сталін стверджував, що селяни «саботували» його політику, і звинувачував їх у веденні «тихої війни» проти Радянської держави (цит. за [12]). На думку Д. Горовіц, не маючи точної інформації про ймовірність підривної діяльності, влада могла використати українське населення, яке більше за інші групи чинило опір колективізації, як грубий маркер, на основі якого вона обґрунтувала свою політику [13]. Указом від 14.12.1932 р. уряд звинуватив українських партійних лідерів та місцеву бюрократію у саботажі хлібозаготівель, поставив вимогу придушити опір «контрреволюціонерів» і націоналістів, та виконати план.

Розмах та організація голодомору виключають припущення про те, що він мав суто економічні мотиви. Він мав політичне обґрунтування: зламати і знекровити і селянство як клас, і найнебезпечніші для диктатури найбагатші регіони країни, можливу базу селянського опору, насамперед Україну. Навіть якщо першопричиною голодного терору 1932 року було прагнення режиму контролювати виробництво зерна, то у 1933 році це вже була спланована акція, яка мала явні ознаки геноциду. Сьогодні світова спільнота визнала цей факт. Український парламент визначив голодомор 1932-33 р. р. як геноцид, спрямований на знищення етнічного українського населення (2006 р.). Європейський парламент засудив його як «злочин проти людства» (2008) і також визнав геноцидом українського народу (1922).

Організований радянською владою голодомор викликав тяжкі та довгострокові соціальні та психологічні наслідки. У степових зонах голод переносився важче, тому східні села фактично вимерли та були заселені росіянами. Регіон фактично втратив свою соціально-етнічну основу, що викликало відчуження між західною та східною Україною. Крім того, відбулася маргіналізація великої частини суспільства, відірваність від свого соціального прошарку. Було зруйновано і соціальну структуру села, і патріархальне життя суспільства. Внаслідок перенесеного шоку та розуміння своєї повної безправності змінилася ментальність сільського населення, була знищена традиційна та релігійна культура. Існує думка, що голодомор став компонентом колективної пам'яті народу, однією з причин етнічної напруженості між українцями та росіянами [14].

Ми вважаємо, що політичні та економічні обґрунтування голодомору мають розглядатися в єдиному контексті. Теоретичні висновки Дж. Естебан.,

М. Мореллі та Д. Ронер про те, що етнічні конфлікти та стратегічні масові вбивства більш ймовірні за високого рівня природних ресурсів, повністю узгоджуються з імперськими претензіями, які консолідують геополітичні та економічні інтереси. Радянський уряд у деспотичний спосіб досить швидко встановив повний контроль над родючими ґрунтами союзної Української республіки. Ці ж амбіції підтверджуються сьогодні у загарбницькій стратегії Росії, яка прагне шляхом військової агресії встановити контроль за природними ресурсами незалежної України.

### Література:

1. Немчинов В.С. Сельскохозяйственная статистика. М.: Огиз-Сельхозгиз. - 1945.
2. Viola, L. (1996): *Peasant Rebels Under Stalin: Collectivization and the Culture of Peasant Resistance*. Oxford University Press, Oxford, UK.
3. Davies, R. W., and Wheatcroft S. G. (2004): *The Years of Hunger: Soviet Agriculture, 1931–1933*, vol. 5 of *The Industrialization of Soviet Russia*. Palgrave Macmillan, Basingstoke, UK.
4. Conquest, R. (1986): *The Harvest of Sorrow: Soviet Collectivization and the Terror-Famine*. Oxford University Press, Oxford, UK.
5. Ellman, M. (2005): “The Role of Leadership Perceptions and of Intent in the Soviet Famine of 1931–1934,” *Europe-Asia Studies*, 57(6), 823–841.
6. Meslé, F., J. Vallin, and E. Andreev (2013): “Demographic Consequences of the Great Famine: Then and Now,” in *After the Holodomor: The Enduring Impact of the Great Famine on Ukraine*, ed. by A. Graziosi, L. A. Hajda, and H. Hryn. Harvard University Press.
7. Rudnytskyi, O., N. Levchuk, O. Wolowyna, P. Shevchuk, and A. Kovbasiuk (2015): “Demography of a man-made human catastrophe: The case of massive famine in Ukraine 1932–1933,” *Canadian Studies in Population*, 42(1–2), 53–80.
8. Markevich, A., N. Naumenko, and N. Qian (2021): *The Political-Economic Causes of the Soviet Great Famine, 1932–33*, NBER Working Paper No. 29089
9. Kotkin, S. (2017): *Stalin. Waiting for Hitler, 1929–1941*. Penguin Press, New York.
10. Naumenko, N. (2021): “The Political Economy of Famine: the Ukrainian Famine of 1933,” *The Journal of Economic History*, 81(1), 156–197.
11. Davies, R. W., O. V. Khlevniuk, E. A. Rees, L. P. Kosheleva, and L. A. Rogovaya (eds.) (2003): *The Stalin-Kaganovich Correspondence, 1931–36*. Yale University Press, New Haven.
12. Мурин Ю. (ред.) (1997): *Писатель и вождь: переписка М.А. Шолохова с И.В. Сталиным 1931–1950 годы : сборник документов из личного архива И.В. Сталина*. Раритет.

13. Horowitz, D. L. (1985): *Ethnic groups in conflict*. University of California Press, Berkeley.
14. Rozenas, A., and Y. M. Zhukov (2019): “Mass Repression and Political Loyalty: Evidence from Stalin’s ‘Terror by Hunger’,” *American Political Science Review*, 113(2), 569–583.
15. Esteban, J., M. Morelli, and D. Rohner (2015): “Strategic Mass Killings,” *Journal of Political Economy*, 123(5), 1087–1132.

**Гайдук Б.М.**

студентка I курсу другого (магістерського) рівня,  
кафедра політології та міжнародних відносин  
Національного університету «Львівська Політехніка»

Науковий керівник : **Дорош Л.О.**

кандидат політичних наук,  
професор кафедри політології та міжнародних відносин  
Національного університету «Львівська політехніка»  
м. Львів, Україна

## **РОЗВИТОК ГІГ ЕКОНОМІКИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ УКРАЇНИ**

Зростання використання інформаційних технологій має вплив на різні сфери життя, а саме соціально-політичну, економічну, духовну та інші, у тому числі вузькоспеціалізовані галузі.

Гіг-економіка – це спосіб реалізації трудових відносин, який розвивається завдяки мережі Інтернет та цифрових технологій; це форма трудових відносин, коли робота надається короткостроково, тобто для виконання певного проєкту [3].

Досліджувати тему гіг-економіки в Україні почали не так давно і найчастіше авторами публікацій про цей метод є саме фахівці з галузі права та міжнародних відносин. Найвідомішими українськими науковцями є О. Герасименко, М. Глущенко, А. Колот, О. Лук’янчиков, Д. Новіков, А. Рибаченко, які своїми дослідженнями привертають увагу до гіг-економіки. До американських дослідників, які започаткували дослідження цього методу відносять: М. Кохена, та Г. Еллона. Останній навів дуже важливе твердження: «Чим більше людина себе мотивує, тим більше вона заробляє». З цим можна однозначно погодитись, адже людина, яка має цілі, яка розвивається, набуває нові навички, обов’язково забезпечить собі гідний та стабільний дохід та буде постійно працювати на його збільшення [7].